

Sta die genetische modificatie toch toe

De EU is tegen genetische modificatie in de landbouw. Doorbreek die impasse en sta het toe, schrijft **Louise Fresco** in de nieuwste *Science*.

In september 2012 werd Europa opgeschrikt door een publicatie van de universiteit van Caen, waarin werd gesteld dat ratten die twee jaar lang waren gevoerd met transgene herbicide-resistente maïs, tumoren ontwikkelden. Weliswaar zijn de uitkomsten als gebrek-kig bekritiseerd, maar dit onderzoek wordt nog altijd bejubeld als een bevestiging dat genetisch gemodificeerde organismen in wezen gevaarlijk zijn.

De Europese Unie is in tegenstelling tot het grootste

deel van de wereld sterk gekant tegen het gebruik van genetische modificatie in de landbouw. Dit standpunt is de afgelopen vijftien jaar nog verergerd.

Veldproeven met nieuwe genetisch gemodificeerde variëteiten zijn sinds eind jaren negentig afgenomen. Bijna het gehele commerciële EU-areaal van 100.000 hectare bestaat uit Bt-maïs, aangepast om een gifstof van de *Bacillus thuringiensis* te produceren die giftig voor insecten is; andere genetisch gemodificeerde gewassen zijn niet toegestaan, behalve een aardappel met een hoog zetmeelgehalte.

Zodra de Europese autoriteit voor voedselveiligheid een positief 'slotoordeel' heeft geveld inzake de geschiktheid van een nieuwe genetisch gemodificeerd gewas, moet de definitieve goedkeuring komen van de Europese Commissie en de lidstaten die over die goedkeuring stemmen.

Minstens een tiental genetisch gemodificeerde gewassen zit ergens in deze pijlpijn vast, ofwel bij gebrek aan steun van een meerderheid van de lidstaten, ofwel door een verzuim van de Europese Commissie om de zaak in stemming te brengen.

Een van pogingen om de impasse te doorbreken behelste een mogelijk akkoord dat een individuele lidstaat zou toestaan om uit veiligheidsoverwegingen de teelt van een bepaald genetisch gemodificeerd gewas op zijn eigen grondgebied te verbieden, terwijl andere EU-landen dan mochten besluiten om het wel te telen. Helaas zijn dergelijke pogingen om de aanvaarding van genetische modificatie te vergemakkelijken mislukt.

Gerespecteerde onafhankelijke instellingen in Europa hebben aangetoond dat genetisch gemodificeerde gewassen kunnen bijdragen aan een duurzame voedsel-

productie, vooral als ze worden geteeld voor resistentie tegen insecten en ziekten, en dat ze niet meer risico's opleveren dan conventionele variëteiten.

In 2011 heeft de Europese Commissie verklaard dat de goedkeuringsprocedure wordt beheerst door vooroordelen die een eerlijke herziening in de weg staan van de procedures om genetisch gemodificeerde organismen te evalueren, goed te keuren en te controleren. Maar in reactie op de gebrekkige studie uit Caen heeft de Commissie voor verder uitstel gekozen, in afwachting van meer onderzoek naar de langetermijneffecten van genetisch gemodificeerd diervoeder. Toch zijn op het ogenblik 39 genetisch gemodificeerde gewassen in de EU als voedsel of diervoeder toegestaan en worden er nog veel nieuwe aanvragen verwacht. De Europeanen en hun vee nemen al op aanzienlijke schaal genetisch gemodificeerd voedsel tot zich.

Het Europese gebrek aan vertrouwen in genetisch gemodificeerde organismen weerspiegelt een breder wantrouwen tegen de wetenschap. Eenzelfde houding overheerst inzake schaliegas en kernenergie. Het wrange is dat de generaties die het meest gebaat zijn geweest bij de wetenschappelijke vooruitgang, nu het meest argwanend tegenover de wetenschap staan. De Europeanen hebben de neiging het pre-moderne verleden te romantiseren, zonder stil te staan bij het bijbehorende leed en de voedselschaarste waarmee karige oogsten gepaard gaan.

Dit Europese wantrouwen tegen de wetenschap is van invloed op de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling en zou ook elders schadelijke gevolgen kunnen hebben. In Afrika vertragen Europese donors en NGO's onnodig de invoering van ziektebestendige genetisch gemodificeerde planten, zoals de cassave die nodig is ter bestrijding van de groeiende hongersnood als gevolg van het brown streak-virus.

Een wijziging in de Europese houding zal zich niet snel voordoen. Toch bieden de onderhandelingen over de vernieuwing van het gemeenschappelijke EU-landbouwbeleid voor de periode 2014-2020 een kans, als de herziening van de subsidies wordt gekoppeld aan ondersteuning van innovatie, met inbegrip van genetisch gemodificeerde organismen die een duurzame landbouw bevorderen. Alleen politieke moed, zoals getoond bij het verzoek van de Britse regering aan de EU om de teelt van genetisch gemodificeerde organismen te vergemakkelijken, kan een doorbraak brengen in de ideologische impasse.

Louise O. Fresco is is universiteitshoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, bestuurder en schrijfster.

